

اختلالات همراه با سوء مصرف مواد در نوجوانان

سرند برای اختلالات بیش فعالی و نقص توجه -

سلوک - افسردگی

دکتر علیرضا جزایری

روان شناس بالینی - استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

مهرشاد ارشدی

کارشناس ارشد روان شناسی بالینی

چکیده:

هدف: سرند اختلالات همراه (Comorbid) با سوء مصرف مواد در نوجوانان. سوء مصرف کننده از میان اختلالات مختلف، سه اختلال بیش فعالی و نقص توجه (ADHD) - سلوک (Conduct) و افسردگی (Depression) در نمونه‌ای خاص از نوجوانان ایرانی بررسی شد.

روش: تعداد ۳۳ نفر سوء مصرف کننده، ۳۵ نفر بزهکار سوء مصرف کننده، ۳۴ نفر بزهکار غیر سوء مصرف کننده دختر و پسر از میان نوجوانان کانون اصلاح و تربیت تهران انتخاب و با تعداد ۳۳ نفر نمونه عادی (دختر و پسر) از مدارس جنوب شهر تهران، با استفاده از پرسشنامه خودسنجی آکنبک (YSR) (آکنبک ۱۹۹۱)، پرسشنامه دموگرافیک و تاریخچه مصرف دارو (طراحی توسط پژوهشگران شده) بررسی شدند.

نتایج: در اختلال بیش فعالی و نقص توجه، بین دو گروه سوء مصرف کننده با دو گروه غیر سوء مصرف کننده، تفاوت معنادار وجود داشت، اما بین پسران و دختران، تفاوت معنادار نبود. در اختلال سلوک، تفاوت معنادار بین دو جنس وجود داشت. در پسران، گروههای سوء مصرف کننده با عادی تفاوت معنادار داشتند. در دختران، بزهکاران سوء مصرف کننده با سه گروه دیگر تفاوت معنادار داشتند. در اختلال افسردگی، تفاوت بین دو جنس معنادار بود، در پسران، سه گروه انتخابی از کانون اصلاح و تربیت، با گروه عادی تفاوت داشتند؛ در دختران، سوء مصرف کنندگان با بزهکاران و گروه عادی تفاوت معنادار داشتند.

بحث: به نظر می‌آید سه اختلال، دارای الگوی جنسیتی متفاوتی در بین گروهها باشند. ADHD در هر دو جنس یکسان بود. در اختلال سلوک و افسردگی، بین دو جنس تفاوت معنادار وجود داشت. در هر دو جنس، اختلال ADHD با سوء مصرف مواد همراه (Comorbid) نبود. اختلال سلوک با سوء مصرف مواد در هر دو جنس همراه نبود و اختلال افسردگی تنها در دختران با سوء مصرف مواد همراه بود. به نظر می‌آید با توجه به تست خودسنجی نوجوانان آکنبک (YSR) پروفایل روانی خاصی برای سوء مصرف کنندگان وجود دارد که آنها را از غیر سوء مصرف کننده جدا می‌کند.

واژه‌های کلیدی: سوء مصرف مواد - اختلالات بیش فعالی - نقص توجه